

Česká školní inspekce
Inspektorát v kraji Vysočina

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Humpolec, Hálkova 591, okres Pelhřimov

**Hálkova 591
396 01 Humpolec**

Identifikátor školy: 600 061 370

Termín konání inspekce: 30. a 31. březen, 1., 4. – 6. duben 2005

Čj:	11-1107/05-05018
Signatura	ok3cy112

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Humpolec, Hálkova 591, okres Pelhřimov (dále jen škola) je příspěvková organizace zřízená Městem Humpolec, Horní náměstí 396 22 Humpolec Zřizovací listinou ze dne 21. února 2001. Poslední Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolní zařízení a školských zařízení bylo vydáno MŠMT pod čj. 31 807/04-21 dne 24. ledna 2005. Škola sdružuje Základní školu s kapacitou 880 žáků, Školní družinu s kapacitou 190 žáků a Školní jídelnu – kapacita se neuvádí. Výuka ve škole probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2. Ve škole nejsou speciální třídy, specializované třídy, ani třídy s rozšířenou výukou. Jako nepovinný předmět nabízí škola výuku náboženství. Počet žáků školy je mírně klesající. K 30. září 2001 měla škola 840 žáků v 34 třídách, k 30. září 2002 měla 801 žáků v 32 třídách, k 30. září 2003 bylo ve škole 774 žáků v 31 třídách a k 30. září 2004 měla škola 766 žáků ve 30 třídách Spádová oblast školy je stanovena Vyhláškou města Humpolec č. 1/2005/ZM a zahrnuje část města Humpolec a sedm přilehlých obcí.

PŘEDMĚT INSPEKCE

Personální a materiálně-technické podmínky, průběh a výsledky vzdělávání na prvním stupni základní školy v předmětech český jazyk, matematika, přírodověda, vlastivěda a v předmětech dějepis, fyzika, matematika a zeměpis na druhém stupni základní školy.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Výuka všech sledovaných předmětů je zajištěna pedagogickými pracovníky (dále jen pracovníky) s odbornou kvalifikací pro přímou pedagogickou činnost. Rovněž ředitel školy splňuje všechny předpoklady pro výkon funkce ředitele školy. Skladba úvazků jednotlivých pracovníků je sestavena s ohledem na jejich odbornou kvalifikaci. Ředitel školy má zpracovaný ucelený Organizační řád, který stanovuje funkční organizační strukturu a další nezbytné organizační a řídicí kompetence pracovníků. Přenos informací uvnitř školy je velmi dobře zajištěn zejména prostřednictvím jednání pedagogických a provozních porad, poradního sboru ředitele, výchovné komise, vývěsek, školního rozhlasu a formou osobních jednání. Při řízení školy je účelně využíváno řady poradních a metodických orgánů. Jsou to především pedagogická rada, poradní sbor ředitele, výchovná komise, metodická sdružení jednotlivých ročníků prvního stupně základní školy, předmětové komise předmětů druhého stupně základní školy, metodici pro oblasti informatiky, enviromentální výchovy, prevence sociálně patologických jevů a integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Dílčí podněty získává vedení školy i z jednání žakovského parlamentu. Ředitel školy uplatňuje při řízení styl vycházející z maximální součinnosti s pracovníky, kteří mají možnost se vyjádřit k důležitým otázkám. Rozhodování je středně centralizované, k názorům pracovníků je při rozhodování přihlíženo. Pro začínající učitele je vytvořen systém založený na činnosti uvádějících učitelů a pomoci metodických orgánů. Kontrolní činnost je plánovitá a systematická, je zaměřena do všech oblastí práce školy. Její součástí je i hospitační činnost vedoucích pracovníků. Výstupy z kontrol a hospitací jsou analyzovány a jsou přijímána potřebná opatření s cílem odstranit příčiny nedostatků. Vedení školy má zpracovaný plán personálního rozvoje pedagogických pracovníků, který stanovuje priority v oblasti potřeb dalšího vzdělávání. Personální výhled na nejbližší období počítá s řešením náhrad za pracovníky, kteří dosáhli důchodového věku. Praktický rozsah akcí v rámci dalšího

vzdělávání pracovníků, který vychází ze záměrů plánu personálního rozvoje, je však stále více negativně ovlivňován nedostatkem finančních prostředků. Vedení školy provádí pravidelně hodnocení pracovníků, které vychází z výsledků hospitací a kontrol, a které zahrnuje i posouzení aktivity pracovníku při dalším vzdělávání a při zajišťování dalších akcí školy. Důraz je kladen především na kvalitu výuky a na účelnost využívaných metod výuky. Finanční možnosti školy neposkytují dostatek prostředků pro výraznou finanční motivaci a skutečné ocenění práce pracovníků.

Personální podmínky vzdělávání ve sledovaných předmětech jsou velmi dobré a umožňují realizovat ve sledovaných předmětech cíle vzdělávacího programu

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Navštívené učebny a odborné pracovny vyhovují zvolenému vzdělávacímu programu. Všechny třídy na 1. stupni jsou vkusně zařízené a vybavené udržovaným nábytkem, výzdoba tříd je estetická a podnětná. Vybavení učebny fyziky je na velmi dobré úrovni, vybavení a výzdoba učeben dějepisu a zeměpisu jsou průměrné, méně podnětné je vybavení a úprava kmenových tříd. Všichni žáci mají k dispozici učebnice a další pomůcky, pozitivně lze hodnotit skutečnost, že v mnoha sledovaných hodinách byly využívány a žáci jsou k jejich využívání vedeni. Finanční prostředky, kterými disponuje škola, nestačí na pravidelnou a systematickou obnovu fondu učebnic a v minulém roce byl nákup zčásti zajišťován z úspor školy. Nové pomůcky také byly zakoupeny z prostředků, které škola získala v rámci grantového programu z Fondu Vysočiny, nesoucí název *Volný čas 2004*. Za vydatné podpory zřizovatele školy jsou postupně vybavovány učebny výpočetní techniky na 2. stupni, obdobná učebna na 1. stupni dosud nebyla realizována. Veřejnost využívá sportovní areál a školní tělocvičny, pronajímána je keramická dílna. Pro další vzdělávání jsou občas využívány nabídky středních škol ve městě, které jsou držiteli příslušných akreditací. Průběžně probíhá oprava budov školy, zejména jejich zateplení a výměna oken. Plánování v oblasti materiálně-technických podmínek se odvíjí od aktuálně přidělených finančních prostředků.

Úroveň materiálně-technických podmínek na 1. stupni pozitivně ovlivňuje rozvoj osobnosti žáka a lze ji hodnotit jako velmi dobrou. Úroveň materiálně-technických podmínek na 2. stupni umožňuje realizovat vzdělávací program a je hodnocena jako dobrá.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací programy

- Ve škole je realizován vzdělávací program Základní škola čj. 16 847/96-2 a to se všemi pozdějšími úpravami a doplňky. Při vlastní realizaci učebního plánu, tj. stanovení volitelných předmětů a využití disponibilní dotace, reaguje škola na pravidelně zjišťovaný zájem a potřeby žáků. Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou zpracované individuální vzdělávací plány a to na základě doporučení školských poradenských zařízení. Na realizaci finančních a materiálních potřeb vyplývajících z těchto plánů však škola nedostala v letošním roce žádné finanční prostředky. Dokumentace školy je řádně vedena a průkazně zachycuje průběh vzdělávání. Kontrolní činnost vedení školy je zaměřena dostatečně důsledně i do oblasti naplňování učebních dokumentů. Inspekční činností nebyly v této oblasti shledány žádné nedostatky.

- Rozvrh hodin naplňuje základní psychohygienická hlediska zejména při řazení různě náročných hodin, při stanovení začátku a konce výuky a při dodržování přestávek. Školní řád je sestaven podle právního předpisu platného k 31. prosinci 2004. Jeho aktualizace je připravena od začátku školního roku 2005/2006. Pro odborné pracovníky jsou zpracovány řády, s nimiž jsou žáci prokazatelně seznamováni. Mimořádně nadaní žáci pravidelně odcházejí na víceletá gymnázia. Každoročně tak škola ztrácí až 20 % žáků příslušných ročníků. Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, kterých je v letošním školní roce ve škole 49, jsou zpracovány individuální vzdělávací plány. Jejich realizace je omezoována nedostatkem finančních prostředků. Spolupráce se školskými poradenskými zařízeními a s převážnou většinou rodičů je velmi dobrá. V oblasti prevence sociálně-patologických jevů pracují ve škole dva metodici, kteří organizují řadu akcí s touto tematikou. Rozsah realizovaných akcí je značný a umožňuje všem žákům důkladné seznámení se všemi riziky a důsledky spojenými s těmito jevy. Klima školy je příznivé, převážná většina pracovníků aktivně spolupracuje s vedením školy na realizaci stanovených cílů, rovněž vztah žáků ke škole je vcelku pozitivní a v průběhu inspekce nebyly pozorovány výraznější kázeňské přestupky. Částečně negativní vliv má stísněnost společných prostor v budově druhého stupně. Informace směrem k žákům a rodičům jsou poskytovány v potřebném rozsahu především formou žákovských knížek, deníčků, pravidelně svolávaných schůzek rodičů, pomocí vývěsek a místních periodik. V případě potřeby jsou využívána i písemná sdělení.

Český jazyk, matematika, přírodověda, vlastivěda – 1. stupeň

Probírané učivo bylo v souladu s učebními osnovami a mělo návaznost na předcházející probíraná témata. Výuku zajišťovali vesměs kvalifikovaní vyučující. Některé hodiny byly zaměřeny na činnostní pojetí vyučování a žáci se mohli samostatně projevit a získat nové vědomosti vlastní činností. Byl zde vytvořen prostor k řešení úkolů a vzájemné spolupráci. V části sledovaných hodin však byly žákům předávány hotové informace a vyučovací metody nepodněcovaly rozvíjení vlastních zkušeností žáka. Pozitivním rysem všech sledovaných hodin byl dostatečný počet a rozmanitost vyučovacích pomůcek, ať to byly učebnice, příruční mapy, nástěnné mapy, pracovní listy, ale i další vlastní materiály, jako kartičky, křížovky apod. Prostředí tříd je podnětné, kultivované a přínosem je, že se zde objevují práce žáků. Třídy jsou vybaveny udržovaným a vyhovujícím nábytkem. Tempo výuky bylo přiměřené věku dětí, v menší míře však zaznamenány relaxační činnosti. V úvodu hodin byli žáci většinou seznámeni s tématem, v závěru některých hodin však nezůstal prostor k ověření, zda učivo rozuměli a pochopili jeho význam a smysl. Také nedošlo k vyhodnocení některých zadaných úkolů. V průběhu vyučování byli žáci ukáznění, při skupinové práci dovedli vzájemně spolupracovat. Pokud probíhalo hodnocení žáků, bylo většinou adresné a naplňovalo záměry zvoleného vzdělávacího programu. Vyučující většinou oceňovali snahu žáků a jejich případný dosažený pokrok, sebehodnocení žáků se však téměř neobjevilo. Vzdělávací cíle programu Základní škola jsou většinou naplňovány, jak v cílech poznávacích, tak v cílech hodnotových.

Úroveň a výsledky vzdělávání v českém jazyce, matematice a přírodovědě jsou hodnoceny jako velmi dobré, ve vlastivědě jako dobré.

Fyzika, matematika

Perspektivní příprava na výuku byla dobrá, učební osnovy byly rozpracovány do časových

plánů, které zabezpečují návaznost probíraného učiva na předcházející témata a v některých případech i návaznost na jiné předměty. Bezprostřední příprava byla ve většině hodin velmi dobrá. V matematice byla pozornost věnována především naplnění poznávacích cílů a dovedností, jen výjimečně pak tvorbě hodnotových cílů a postojů. Ve fyzice byla pozornost věnovaná oběma cílům vyvážená. Ve větší části hodin byla patrná i připravenost a promyšlenost použitých metod a vhodné materiální podpory. Výuka matematiky probíhala v kmenových učebnách, které nebyly pro výuku předmětu nijak upraveny, rovněž jejich estetická úroveň nevytvářela zvlášť podnětné prostředí. Ve většině hodin bylo využito tabulové rýsovací náradí a modely těles. Ne vždy bylo účelně používáno učebnic. Jiné pomocné texty byly využity jen zcela výjimečně. Didaktická technika nebyla použita. Do výuky byly zařazeny jak metody monologické (zejména vysvětlování), tak metody dialogické (zejména rozhovor a diskuse). Ve většině hodin byly zařazeny činnosti podporující aktivní učení žáků a byla podporována schopnost žáků samostatně nebo ve skupinách řešit úkoly, vyhledávat a vyhodnocovat informace. V menší části hodin, ve kterých znatelně převládala frontální způsob výuky, výrazně dominoval učitel, jako jediný zdroj informací a aktivita a samostatnost žáků byla značně omezená. Výuka fyziky probíhala v odborné pracovně, která byla vhodně vybavena pro potřeby předmětu. Rovněž její estetická výzdoba pozitivně ovlivnila podnětnost prostředí výuky. Ve všech hodinách byla velmi výrazná materiální podpora výuky, bylo užito řady učebních pomůcek, učebnic a didaktické techniky. Z vyučovacích metod převažovaly dialogické, žáci byli trvale aktivní a podíleli se na průběhu hodin. Ve skupinách byly prováděny žákovské pokusy, jejichž výsledky pak byly společně zobecňovány. Žáci tak často sami objevovali nové informace a jejich praktické aplikace. Výuka v obou předmětech byla zajištěna pracovníky s odbornou kvalifikací pro přímou pedagogickou činnost, což se pozitivně projevilo věcnou a odbornou správností výuky. Tempo výuky odpovídalo potřebám a schopnostem žáků. Pouze výjimečně nebyla v průběhu vyučovacích hodin žákům poskytnuta potřebná individuální pomoc. Z průběhu části hodin vyplynulo, že někteří vyučující poskytují individuální pomoc žákům i mimo vyučovací hodiny. Vnitřní motivace žáků byla převážně velmi dobrá a většina žáků projevovala o předmět zájem. Vyučující měli snahu motivovat žáky uváděním aktuálních příkladů z praxe, v části hodin žáky výrazně motivovalo průběžné hodnocení a oceňování dosahovaných pokroků. Převažovaly velmi dobré verbální i neverbální projevy učitelů, což navozovalo dobré podmínky pro bezproblémovou komunikaci a interakci. Ve většině hodin žáci měli možnost vyslovit vlastní názor, vznést dotaz a diskutovat o nejasnostech. Projevy nekázně či nežádoucího chování žáků nebyly pozorovány. Hodnocení žáků se neomezovalo na pouhou klasifikaci, ale mělo ve většině hodin charakter oceňování dosažených výsledků a dílčích pokroků. Málo efektivní individuální zkoušení bylo užíváno jen výjimečně. Jen výjimečně byli žáci vedeni k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení.

Průběh a výsledky vzdělávání ve fyzice jsou hodnoceny jako velmi dobré, v matematice jako dobré.

Zeměpis

Probírané učivo bylo v souladu s učebními osnovami, v některých hodinách však nekorespondovalo se zpracovanými tematickými plány. Výuka byla zajištěna kvalifikovanými vyučujícími a byla vedena odborně správně. V průběhu vyučovacích hodiny byly využívány různé pomůcky, např. školní atlasy a nástěnné mapy, z nichž některé neodpovídaly probíranému učivu, v menší míře pak učebnice, obrazové pomůcky a další materiály. Vybavení odborné učebny bylo na průměrné úrovni. V hodinách převládalo frontální vyučování, kooperativní učení nebylo zaznamenáno. V úvodu hodin byla žákům sdělena probíraná témata, jejich vymezení však nebylo vždy zcela zřejmé a přesné. Prověřování

vědomostí žáků probíhalo individuálně v poměrně dlouhém časovém úseku, kdy všichni zkoušení žáci prokazovali orientaci na nástěnných mapách. V některých hodinách nebyli zbývající žáci informováni o výsledku hodnocení zkoušených žáků, nešlo tedy posoudit, zda bylo hodnocení objektivní. Tento způsob nebyl pro žáky motivující. Také nedocházelo k porovnání výkonu zkoušených žáků s pohledem vyučujícího a spolužáků. Časové rozvržení neumožnilo učitelům v závěru hodin ověřit, jak si žáci osvojili nové poznatky a jak porozuměli učivu. V průběhu sledovaných hodin byli žáci ukáznění, v části hodin spolupracovali, samostatná práce však byla zařazena pouze sporadicky zejména formou individuálně zpracovaných referátů. Pozornost zbývajících žáků v průběhu prezentace těchto referátů byla omezená. Pozitivně lze hodnotit vzájemnou komunikaci mezi učiteli a žáky.

Průběh a výsledky vzdělávání v zeměpisu jsou hodnoceny jako dobré.

Dějepis

Probírané učivo odpovídalo učebním osnovám, navazovalo na předcházející témata a korespondovalo s časovými tematickými plány. Vyučující má požadovanou kvalifikaci, výuka byla vedena odborně i věcně správně. Odborná učebna je vybavena na dobré úrovni, převládají zde obrazy resp. nástěnné obrazy. V průběhu hodiny byla využita i videoprojekce, rozsáhlejšímu využití však bránil nekvalitní zvuk ukázky. Žáci využívali učebnice, obtíže jim činilo samostatné čtení textů s porozuměním. Stanovené cíle výuky byly přiměřené a vhodné k aktuálnímu stavu třídy, k ověření jejich naplnění v závěru hodiny došlo z nedostatku času pouze okrajově. Žáci byli aktivní při plnění úkolů samostatných prací, při uplatňování frontálního způsobu výuky jejich aktivita klesala. Zvolené tempo výuky bylo vhodné, někteří žáci měli dostatečný prostor k vyjádření názoru. Pokud docházelo k hodnocení žáků, bylo vždy zdůvodněno. Vzájemná komunikace byla na dobré úrovni, projevovalo se vzájemné respektování.

Průběh a výsledky vzdělávání v dějepisu jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Škola využívá pravidelně standardizované testy, ve kterých žáci školy dosahují průměrných výsledků. Vlastní evaluační nástroje škola nevyužívá. V rámci sledovaných předmětů se žáci účastní na úrovni školních, místních a okresních kol olympiád z dějepisu, zeměpisu a matematiky. Zapojují se rovněž do soutěží Klokán, Klokánek a do Pythagoriády, v nichž dosahují průměrných výsledků. Výraznějších úspěchů dosahují žáci v oblasti sportovních soutěží. Vedení školy analyzuje dosahované výsledky, které potvrzují, že i zde se projevuje negativně odchod nejlepších žáků na víceletá gymnázia. Pro veřejnost pořádá škola řadu akcí. Mezi nejúspěšnější patří vystupování školního pěveckého sboru Skřivánek a školní akademie.

Průběh a výsledky ve sledovaných předmětech jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Rozhodnutí* o zařazení do sítě škol, předškolní zařízení a školských zařízení bylo vydáno MŠMT pod čj. 31 807/04-21 dne 24. ledna 2005
2. *Zřizovací listina* – bez čj., ze dne 21. února 2001
3. Vyhláška města Humpolec č. 1/2005/ZM ze dne 1. března 2005

4. Výroční zpráva o činnosti školy – školní rok 2003/2004
5. Statistické výkazy Škol (MŠMT) V 3-01 o Základní škole za školní roky 2001/2002, 2002/2003, 2003/2004 a 2004/2005
6. záznamy z hospitací ředitele a zástupce ředitele
7. záznamy z kontrolní činnosti
8. Přehled o hospitační činnosti – školní rok 2004/2005
9. *Organizační řád* – z 1. května 2004
10. Zápisy z pedagogických rad
11. Zápisy z porad vedení Základní školy Humpolec
12. *Seznam zaměstnanců* – pracovní úvazky
13. Přehled o soutěžích
14. *Seznam* – zhodnocení DVPP
15. rozvrh hodin
16. školní řád
17. třídní výkazy
18. katalogové listy
19. Plán personálního rozvoje pedagogických pracovníků školy
20. Povinně volitelné předměty – přehled
21. *Prevence sociálně patologických jevů* – rozpracování do jednotlivých ročníků a předmětů
22. Protidrogový program
23. *Kniha úrazů*
24. *Záznamy o úrazu*
25. *Provozní řád* učebny zeměpisu
26. *Provozní řád* učebny dějepisu
27. *Provozní řád* učebny fyziky
28. Zápisy z jednání poradního sboru ředitele
29. Zápisy z jednání výchovné komise
30. *Průzkum* – volitelné předměty
31. *Školení* – záznam o účasti na DVPP
32. *Plán práce na školní rok 2004/2005*
33. Týdenní plány práce
34. *Koncepce školy*
35. *Minimální preventivní program*
36. *Evaluační minimálního preventivního programu za školní rok 2003/2004*
37. *Integrovaní žáci* – školní rok 2003/2004
38. *Individuální plány integrovaných žáků*
39. Zápisy ze schůzek metodických sdružení
40. Zápisy ze schůzek předmětových komisí
41. tematické plány učiva
42. *Plán metodických sdružení* – školní rok 2004-2005

ZÁVĚR

Personální podmínky školy ve sledovaných předmětech jsou velmi dobré a umožňují realizovat požadavky vzdělávacího programu. Všichni pracovníci mají potřebnou odbornou kvalifikaci. Další vzdělávání je zaměřeno na stěžejní cíle vzdělávacího programu, je však limitováno finančními prostředky. V oblasti personálních podmínek došlo od poslední inspekce k výraznému zlepšení.

Materiálně-technické podmínky výuky jsou velmi dobré na prvním stupni, kde výrazně podporují vyučovací proces. Na druhém stupni jsou materiální podmínky dobré, ve vyučovacím procesu není vždy materiální podpora důsledně využívána. Rovněž prostředí kmenových učeben není příliš motivující.

V průběhu výuky je na prvním stupni mnohem více využíváno metod vedoucích k aktivnímu učení než na druhém stupni, kde jsou více využívány frontální metody s nižším zapojením žáků do výuky. V oblasti používaných metod výuky došlo k důležitým zlepšením, ubylo frontální výuky a zejména na prvním stupni se zvýšil podíl hodin s aktivním zapojením žáků.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobry (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Inspekční tým	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Stanislav Novotný	Novotný
Člen týmu	PaedDr. Milan Pohl	Milan Pohl

V Jihlavě dne 13. dubna 2005

Razítko

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. ČŠI, Zborovská 3, 586 01 Jihlava. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasílá ČŠI zřizovateli a školské radě, inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Datum a podpis ředitele školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Datum: 14. 4. 2005

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Václav Strnad

Strnad

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Město Humpolec, Horní náměstí, 396 22 Humpolec	2005-05-02	Sine/05
Školská rada	-----	-----

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány.